

Usnesení

Krajský soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 10. dubna 2018 odvolání **obžalovaného Jana H.** narozeného [REDAKCE] v Mladé Boleslavi, proti rozsudku Okresního soudu v Kladně ze dne 30. ledna 2018, číslo jednací 5 T 3/2018-389, a rozhodl

takto:

Podle § 258 odstavec 1 písmeno b), c) trestního řádu se napadený rozsudek **ruší v celém rozsahu**.

Podle § 259 odstavec 1 trestního řádu se věc vrací soudu I. stupně.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem byl obžalovaný **uznán vinným** jednak zločinem týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, 2 písm. c), d) tr. zákoníku, jednak zločinem vydírání podle § 175 odst. 1, 2 písm. c) tr. zákoníku, kterých se dle skutkových zjištění okresního soudu dopustil tím, v době od 7. 2. do 24. 7 2017 ve Slaném, okres Kladno na adrese svého bydliště, v ulici [REDAKCE], psychicky a fyzicky týral své rodiče, poškozené Danu H. [REDAKCE] a Karla H. [REDAKCE], opakovaně je slovně urážel vulgárními výrazy, házel po nich předměty z domácnosti, věci, např. jogurt nebo jiné jídlo, které mu nechutnalo, ničil vybavení domácnosti, vykopl dveře koupelny, protože neměl žádný příjem, několikrát týdně požadoval po rodičích, aby mu vydali peníze, když mu uváděli, že peníze nemají, nutil je pod různými výhrůžkami, aby je pro něho sehnali, vyhrožoval jim zničením televizoru, nebo že vezme matce hlavu a omlátí ji o zeď, přičemž měl ruce zat'até v pěst, při hádce vyhrožoval otci zabitím, aby zdůraznil své výhrůžky k vydání peněz, vzal popelník, kterým napřáhoval na matku a požadoval po ní, aby mu peníze sehnala, nebo vzal televizor a držel ho nad hlavou matky a tímto způsobem ji nutil k obstarání peněz, v jednom případě matku ke zdůraznění svého požadavku k vydání peněz popálil cigaretou na pravé paži, čímž jí způsobil poranění o délce 10 mm, otce polil do klína horkou kávou, protože mu nechtěl dát peníze, v kuchyni domu rozbíjel nádobí, rozbil nejméně 6 kusů hrnčků, čímž způsobil škodu ve výši 120,-Kč, odcizoval jim menší finanční hotovosti, jídlo a alkohol, které prodával či měnil za drogy, do společného obydlí si vodil své známé, se kterými dělal hluk a znemožňoval tím spánek rodičů, na zdi v domě stříkal barvu, házel po domě přístroje a nábytkem, vyhazoval jídlo oknem na dvůr domu, pokud mu nechutnalo, v důsledku jeho jednání byl jeho otec Karel H. [REDAKCE] několikrát nucen v době nepřítomnosti matky přebývat u známých, aby nedocházelo k dalšímu násilí vůči jeho osobě ze strany obžalovaného, jeho matka začala trpět nespavostí, neboť se obávala, že by obžalovaný mohl své výhrůžky vůči nim splnit, rozbítením výplně dveří pak způsobil poškozeným škodu ve výši 600,-Kč,
2. Za to byl obžalovaný **odsouzen** podle § 175 odst. 2, § 43 odst. 1 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 25 měsíců, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou.
3. Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný v zákonem stanovené lhůtě **odvolání**, které zdůvodnil osobně i prostřednictvím svého obhájce. Zpochybňuje zejména výrok o vině. Namítá, že se prvý soud dostatečně nezabýval otázkou jeho přičetnosti. Připomíná, že v přípravném řízení byly vypracovány dva znalecké posudky týkající se jeho duševního stavu, a to naprosto protichůdné, přičemž prvý soud si vybral pouze jeden a z něj vycházel, aniž by vysvětlil, proč druhým důkaz vůbec neprovedl a jakými vadami trpí. Tento nebyl přečten ani jako listinný důkaz, návrh na výsledk znalkyně byl zamítnut. Je přesvědčen, že za této situace měl být vypracován revizní znalecký posudek. Dále namítá absenci subjektivní stránky. Z výsledku znalkyně MUDr. Klauďie

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Kulhavá

Vodičkové Borzové ze dne 31.10.2017 vyplývá, že v posuzované době nebyl schopen své jednání ovládat, rozpoznávací schopnosti byly sniženy, ovládací schopnosti vymizely. K naplnění zákonných znaků žalovaných trestných činů je ovšem třeba úmyslné jednání. O tom, že si nebyl vědom toho, co činí, svědčí dle jeho názoru i to, že nebyl schopen popsat jediný skutek, kteří popisovali rodiče. Z tohoto znaleckého posudku navíc vyplývá, že již v době jeho vývoje vlivem výchovy u něj vznikla trvalá porucha osobnosti. MUDr. Brozová popsala i průběh telefonátu s jeho matkou. Dle názoru odvolatele to byli právě poškození, kteří mu vstúpili tento model chování. Stejně tak se domnívá, že jeho jednání nedosáhlo intenzity zločinu týrání. Připouští, že pod vlivem drog jednal zvláštně, ale toto jednání velice často nesměřovalo proti poškozeným, ale proti věcem. U žádného z poškozených nevznikl žádný objektivní následek. Nesouhlasí ani s tím, že cigarety a kávy bylo použito coby zbraně. K popálení cigaretou došlo nešťastnou náhodou, k polití kávou tím, že strčil do stolku, na kterém káva byla a poté se vylila. Stejně tak televizorem nikdy nehrozil matce, že ji rozbije o její hlavu, ale toliko tím, že televizi rozbije. Obdobné to bylo i s popelníkem. Dále se odvolatel neztotožňuje ani s časovým vymezením skutku. Je přesvědčen, že k jednání docházelo jen v průběhu června a července, což potvrdila i matka, když uvedla, že šílený byl až poslední měsíc, dva. Od února do května šlo o normální hádky s pubertálním synem. Domnívá se proto, že pro právní kvalifikaci dle § 199 odst. 2 písm. d) tr. zákoníku by bylo třeba mnohem vyšší intenzity a jednání by muselo probíhat po delší časové období, než jeden měsíc a směřovat vůči oběma rodičům po celou tuto dobu. Protože nesouhlasí s výrokem o vině, napadá i výrok o trestu. Z uvedených důvodů navrhuje, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

4. Krajský soud jako soud II. stupně přezkoumal z podnětu podaného odvolání zákonnost a odůvodněnost výroků, proti kterým toto směřovalo, jakož i správnost postupu řízení, které jejich vydání předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad, jak ukládá ustanovení § 254 odst. 1 tr. řádu a dospěl k následujícím závěrům.
5. Ačkoli první soud provedl většinu důkazů, které mohly k objasnění věci přispět a snažil se je hodnotit, přesto nepostupoval zcela důsledně v souladu s ustanovením § 2 odst. 6 tr. řádu, když některé důkazy nesprávně interpretoval, některé pominul, některé ani neprovedl, nevypořádal se se všemi okolnostmi případu, tudíž přetrvávají **významné pochybnosti** ohledně přičetnosti obžalovaného, dále ohledně počátku doby, kdy mělo začít k protiprávnímu jednání obžalovaného vůči poškozeným docházet, respektive kdy začali poškození vnímat chování obžalovaného jako těžké příkoří, zcela objasněna nebyla ani otázka použití „zbraně“, zejména pokud jde o subjektivní stránku. Proto prozatím nemohl napadený rozsudek v předložené podobě **obstát**.
6. Skutečnost, že ke konfliktům, hádkám, verbálním útokům ze strany obžalovaného, k ničení věcí i k nátlaku za účelem získání drobných finančních částek po návratu obžalovaného z výchovného ústavu do společného bydliště s poškozenými docházelo, není třeba jakkoli zpochybňovat, to ostatně v určité míře připouští i sám obžalovaný, přičemž o věrohodnosti výpovědí poškozených nemá ani odvolací soud žádných pochyb. Výpovědi poškozených jsou dále podporovány výpovědí svědkyně Renaty K., sousedky přes ulici, která konflikty slyšela, poškození se jí svěřovali, jakož i výpovědí svědka Josefa U., rodinného přítele, ke kterému se poškození chodili schovávat. V neposlední řadě pak nebyla znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví psychologie, u poškozených zjištěna žádná motivace ke lhaní či sklony ke konfabulacím. Pomíjet nelze ani důkazy listinné.
7. Právem tak okresní soud při stanovení skutkových zjištění vycházel z **výpovědí poškozených z přípravného řízení**, které k důkazu řádně přečetl, když v hlavním líčení využili svého práva a vypovídat vůči synovi odmítli. Tyto ovšem zhodnotil pouze paušálně, když si dle přesvědčení odvolacího soudu nejasnil, do kdy se jednalo jen o běžné konflikty rodičů s dospívajícím synem, v zásadě oboustranné, a od jakého okamžiku již lze takové chování vskutku považovat za týrání osoby žijící ve společné domácnosti, tzn. za zlé nakládání, které poškozený vnímá jako těžké

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Kulhavá

příkoří, jak odvolatel právem namítá. K tomu se poškozená ve své výpovědi velmi konkrétně vyjadřovala, přičemž bylo na místě s touto výpovědí důsledně pracovat. Ostatně tato skutková podstata má svá specifika, tudíž vskutku nelze veškeré rodinné rozepře považovat „a priori“ za týrání, je třeba věnovat pozornost i dalším okolnostem, např. jakým způsobem spolu členové domácnosti komunikovali v dřívější době (nabízí se požívání vulgárních výrazů coby standard) a poté pečlivě vážit, jaké chování již přesáhlo hranici zlého nakládání a v jaké době, když se takové zacházení musí vyznačovat vyšším stupněm hrubosti a bezcitnosti a určitou trvalostí.

8. Za této situace **absentuje bezpečně zjištěný počátek doby**, kdy poškození začali soužití s obžalovaným oprávněně vnímat jako psychické útrapy, což má bezpochyby zásadní význam i na naplnění zákonných znaků kvalifikované skutkové podstaty zločinu týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, 2 písm. d) tr. zákoníku, tedy že se obžalovaný činu dopouštěl **po delší dobu**. Pokud jde o naplnění zákonného znaku kvalifikované skutkové podstaty, tedy „**týrání po delší dobu**“, pak vzhledem k tomu, že již vlastní týrání je zlé nakládání, které se vyznačuje určitým trváním, musí se při páchání takového činu po delší dobu jednat o dobu trvání **řádově v měsících** s tím, že čím méně intenzivní je týrání, tím delší dobu musí takové zlé nakládání trvat.
9. Výrok o vině ovšem nemohl obstát i z dalšího důvodu. Dle přesvědčení odvolacího soudu je třeba rozlišovat, zda se obžalovaný dopouštěl násilí vůči zařízení bytu či přímo proti poškozeným. **Za zbraň** je skutečně třeba považovat vše, co činí útok proti tělu důraznější, nicméně s obhajobou obžalovaného, že televizí, popelníkem, cigaretou a hrnkem s horkou kávou proti rodičům neútočil, kdy vysvětlil, jak k uvedeným událostem došlo, se první soud nevypořádal.
10. Zcela zásadní je v této věci i **otázka trestní odpovědnosti obžalovaného**. Jak je zřejmé z obsahu spisu a jak odvolatel i namítá, v přípravném řízení byly vypracovány **dva znalecké posudky z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie**, týkající se duševního stavu obžalovaného, jenž byl problematickým dítětem v zásadě již od útlého věku. Závěry těchto znaleckých posudků nejsou v souladu, v zásadních bodech se významně rozcházejí. Okresní soud vycházel pouze znaleckého posudku MUDr. Ladislava Procházky, tímto provedl důkaz a tímto argumentuje i v odůvodnění napadeného rozsudku, tzn. že **rozpoznávací a ovládací schopnosti byly zachovalé**, aniž by vysvětlil, proč naopak znalecký posudek MUDr. Klaudie Vodičkové Borzové pomíjí či považuje za vadný, byť tento dospívá k opačnému závěru, že **rozpoznávací schopnosti byly snižené, ovládací schopnosti vymizelé**. V tomto směru je napadený rozsudek nepřezkoumatelný. A pokud vyvstávají určité pochybnosti, měl se těmto první soud věnovat, eventuálně i vyžádat znalecký posudek revizní.
11. Odvolací soud si je samozřejmě vědom, že hodnocení důkazů je výsadním právem nalézacího soudu, před nímž jsou tyto prováděny, přičemž odvolací soud má vskutku omezenou pravomoc do tohoto procesu zasahovat, pokud ovšem hodnocení neodporuje zásadám formální logiky nebo pokud z důkazů nejsou vyvozovány závěry, které z nich nevyplývají, k čemuž došlo i v posuzovaném případě. Okresnímu soudu je nutno připomenout, že soud musí ve svém rozhodování vycházet z bezpečně ověřených zjištění a nikoli toliko z předpokladů, byť se mohou jevit jako poměrně reálné. Důvodné podezření k závěrům o vině nestačí, a **pokud pochybnosti přetrvávají, pak je třeba rozhodnout ve prospěch obžalovaného**.
12. Proto nemohl napadený rozsudek ve výroku o vině obstát a v důsledku toho ani ve výroku o trestu, odvolacímu soudu tedy nezbylo, než tento podle § 258 odst. 1 písm. b), c) tr. řádu zrušit a podle § 259 odst. 1 tr. řádu věc vrátit soudu I. stupně k novému projednání a rozhodnutí.
13. **V dalším řízení** bude úkolem prvního soudu vypořádat se s otázkou přičetnosti obžalovaného, všechny provedené důkazy pak znovu a skutečně objektivně hodnotit se zaměřením na bezpečné zjištění, od jaké doby bylo jednání obžalovaného takové intenzity, že to zakládá jeho trestní odpovědnost v naznačeném směru, pozornost bude věnovat naplnění zákonných znaků kvalifikovaných skutkových podstat, tzn. zda k jednání docházelo po delší dobu a zda činy byly

spáchány se zbraní. Prvému soudu nic nebrání v tom, aby případně provedl důkazy další, bude-li to k objasnění věci považovat za nezbytné, přičemž poté vyvodí stavu věci a zákonu odpovídající závěry, jenž nebudou vzbuzovat pochybnosti. V rámci právních úvah se nabízí rovněž zvážit, zda se v případě požadavků obžalovaného na vydání finanční hotovosti neuplatní faktická konzumpce.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** další řádný opravný prostředek přípustný.

Praha 10. dubna 2018

JUDr. Lucie Černá v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Kulhová